

Posudek dizertační práce „ Vývoj nástroje na hodnocení udržitelnosti bydlení“ autora Ing. Jakuba Adamce

Předkládaná dizertační práce Jakuba Adamce se zabývá aktuálním tématem, které je řešeno na národní i mezinárodní úrovni a tou je udržitelnost bydlení. Udržitelné a dostupné bydlení řeší cíl 1.11 Cílů udržitelného rozvoje OSN a téma dostupného bydlení je důležitým tématem také ve Strategickém rámci Česká republika 2030. Indikátory, které by hodnotily, do jaké míry se daří naplňovat cíle strategií, jsou proto důležité na národní úrovni, ale také úrovni lokální, kde je bydlení, resp. udržitelné bydlení rovněž důležitým tématem.

Teoretická východiska práce autora jsou členěna celkem do šesti oddílů, které na sebe logicky navazují. Autor se nejprve věnuje definici samotného bydlení, jeho zasazení do kontextu České republiky a nakonec jej propojuje s koncepcí udržitelného rozvoje. Autor analyzuje rovněž historický přístup k vymezení pojmu udržitelného bydlení, který přechází od obecných definic ke konkrétnějším, a reflektuje také proměny definice ve smyslu počátečního zaměření se na environmentální pilíř udržitelnosti a postupnému přechodu k širšímu pojetí zahrnující také pilíř sociální a ekonomický. Logicky dochází k jediné existující ucelené koncepci udržitelného bydlení, jíž je Ženevská charta OSN.

Pro řešení výzkumného problému využívá autor smíšeného výzkumu. Přirozeně převažují metody kvalitativní, které jsou typické pro výstavbu nových teorií/konceptualizací. Autor nejprve použil pro systematizaci poznatků z vědecké literatury obsahovou analýzu dokumentů – vědeckých prací, které vyhledával v relevantních vědeckých databázích. Tím mohl dospět jednak k základní konceptualizaci udržitelnosti bydlení, jednak k výběru indikátorů pro stanovené fenomény (operacionalizaci). Tento krok následně vedl k možnosti zavedení dalšího přístupu typického pro výběr indikátorů, tj. využití expertního panelu odborníků. Metodika je v práci popsána srozumitelně a porozumění postupu v práci napomáhá i uvedené schéma. Za oddílem Metodika jsou rovněž uvedeny limity výzkumu, které ukazují, že si je autor práce dobře vědom omezení, které použité výzkumné metody přinášejí.

Nejvýznamnějším výstupem práce je sada indikátorů pro hodnocení udržitelnosti bydlení. Indikátory jsou zpracovány do podoby jednoduchých indikátorových listů, které obsahují název indikátoru, jednotku (pokud ji má), jeho popis, přiřazení konkrétnímu fenoménu Ženevské charty a přiřazení konkrétnímu pilíři udržitelnosti. Pro základní orientaci v indikátorech slouží listy dobře, do budoucna by se přirozeně daly rozšířit o další kategorie (např. zdroj dat). Autor dále uvádí poměry fenoménů/indikátorů v jednotlivých kategoriích – pilířích udržitelnosti i komponentách bydlení (lokalita, komunita, budova) z čehož vyplývá, že nejméně indikátorů bylo definováno pro oblast ekonomickou. Dalším výstupem práce je analýza vztahů mezi Ženevskou chartou a národními strategickými dokumenty. Autorovým záměr je zřejmě ukázat, že jím navržený hodnotící nástroj může být použit v kontextu České republiky. V diskuzi potom autor rozebírá vztah mezi výběrem indikátoru a měřeným fenoménem, který nazývá „indikátorová determinace“ a možnosti využití jeho nástroje

Práce má dobrou stylistickou úroveň, jednotlivé části na sebe logicky navazují. Překlepy a chyby jsou v práci ojedinělé. Ocenit lze doplnění textu schématy a obrázky, které pomáhají pochopit místy

informačně velmi hutný text. Rozsah práce odpovídá požadavkům na dizertační práci, citovaná literatura je relevantní.

Autor respektoval doporučení, která mu byla dána při obhajobě tezí. Práci významně proměnil v části diskuze, doplnil indikátorové listy k indikátorům hodnotícího nástroje, přeřadil kapitoly limitů výzkumu za část metodickou. Vysvětlil pojem indikátorová determinace, i když samozřejmě skutečnost, že indikátory často ovlivňují konceptualizaci, již literatura řeší.

Lze konstatovat, že cíle, které si autor práce na začátku vytknul, byly splněny. Autorovi se podařilo jak konceptualizovat udržitelné bydlení, tak operacionalizovat hodnocení konceptu pomocí indikátorů.

Vzhledem ke shora uvedenému **doporučuji práci k obhajobě.**

Dotazy k obhajobě:

1. Podle Vašich zkušeností, jaké bude dostupnost dat k navrženým indikátorům?
2. Komu by měl být nástroj hodnocení udržitelnosti bydlení především určen?

Posudek zpracoval

Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr.h.c.

Centrum pro otázky životního prostředí
Univerzity Karlovy